

Mnenje Odbora regij o predlogu sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa „Državljeni za Evropo“ za spodbujanje dejavnega evropskega državljanstva za obdobje 2007-2013

(2006/C 115/18)

Odbor regij je

ob upoštevanju predloga sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa „Državljeni za Evropo“ za spodbujanje dejavnega evropskega državljanstva za obdobje 2007-2013 (KOM(2005) 116 končno);

ob upoštevanju sklepa Evropske komisije z dne 6. aprila 2005, da se z Odborom regij posvetuje o predlogu sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa „Državljeni za Evropo“ za spodbujanje dejavnega evropskega državljanstva za obdobje 2007-2013, v skladu s členi 151, 265(1) in 308 PES;

ob upoštevanju sklepa svojega predsednika, z dne 20. januarja 2005, da komisijo za ustavne zadeve in evropsko upravo zadolži za pripravo mnenja o predlogu sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa „Državljeni za Evropo“ za spodbujanje dejavnega evropskega državljanstva za obdobje 2007-2013;

ob upoštevanju Pogodbe o Ustavi za Evropo, podpisane 29. oktobra 2004, zlasti njenih členov I-10 in III-280;

ob upoštevanju sklepa Sveta 2004/100/ES z dne 26. januarja 2004 o vzpostavitvi akcijskega načrta Skupnosti za spodbujanje dejavnega evropskega državljanstva (državljska udeležba); ⁽¹⁾

ob upoštevanju svojega mnenja z dne 20. novembra 2003 o predlogu sklepa Sveta o vzpostavitvi akcijskega načrta Skupnosti za spodbujanje dejavnega evropskega državljanstva (državljska udeležba) ter sporočila Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o ukrepih, ki jih morajo sprejeti države članice za zagotovitev udeležbe vseh državljanov Unije na volitvah v Evropski parlament razširjene Evrope leta 2004 (CdR 170/2003 fin); ⁽²⁾

ob upoštevanju svojega mnenja z dne 21. novembra 2002 o sporočilu Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o strategiji EU glede informiranja in komunikacij (KOM(2002) 350 končno) (CdR 124/2002 fin); ⁽³⁾

ob upoštevanju četrtega poročila Evropske komisije o državljanstvu Unije — 1. maj 2001 — 30. april 2004 — (KOM(2004) 695 končno);

ob upoštevanju sporočila Evropske komisije o aktivnem državljanstvu: spodbujanju evropske kulture in različnosti prek programov na področju mladine, kulture, avdiovizualnega sektorja ter državljske udeležbe (KOM(2004) 154 končno);

ob upoštevanju osnutka svojega mnenja (CdR 120/2005 rev 2), ki ga je dne 4. oktobra 2005 sprejela komisija za ustavne zadeve in evropsko upravo (poročevalka: **ga. Claude du GRANRUT**, Regionalna svetnica Pikardije, prva namestnica župana Senlisa (FR/EPP);

ker

- 1) **ker** je drugi del Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti uvedel evropsko državljanstvo, ki, v skladu s členom 17, dopolnjuje in ne nadomešča nacionalnega državljanstva; ker je te določbe povzel I-10. člen Pogodbe o Ustavi za Evropo; ker ta pogodba vsebuje tudi VI. naslov: „Demokratsko življenje Unije“;
- 2) **ker** se državljanstvo izvaja najprej v okviru bližine; ker morajo lokalne in regionalne oblasti v skladu z načelom subsidiarnosti igrati aktivno vlogo pri njeni promociji;

⁽¹⁾ UL L 30 z dne 04.02.2004, str. 6.

⁽²⁾ UL C 73 z dne 23.03.2004, str. 46.

⁽³⁾ UL C 73 z dne 26.03.2003, str. 46.

- 3) **ker** je kot predstavniško telo lokalnih in regionalnih oblasti in kot zagovornik demokracije bližine najprej zainteresiran za spodbujanje in izvajanje evropskega državljanstva;
- 4) **ker** je Svet z zgoraj navedenim sklepom z dne 26. januarja 2004 uvedel triletni akcijski program Skupnosti za spodbujanje dejavnega evropskega državljanstva; ker je treba nadaljevati delo tega programa, ki so mu namenjena finančna sredstva v višini 72 milijonov evrov;
- 5) **ker** si je v kontekstu širitve Evropske unije treba posebej prizadevati za promocijo evropskega državljanstva v novih državah članicah;
- 6) **ker** je Svet Evrope leto 2005 razglasil za Evropsko leto državljanstva skozi izobraževanje, da bi poudaril pomen izobraževanja pri promoviranju in varovanju človekovih pravic; ker je ob 3. vrhu Sveta Evrope v Varšavi leta 2005 potekal vrh mladih, ki je pokazal, da aktivna mladina, ki se zaveda svoje nove identitete, lahko najbolje spodbuja dejavno državljanstvo,

na svojem 62. plenarnem zasedanju dne 16. in 17. novembra 2005 (seja z dne 17. novembra) soglasno sprejel naslednje mnenje.

1. Stališča Odbora regij

programa o temeljnih pravicah in državljanstvu za obdobje 2007-2013;

Odbor regij

1.1 **meni**, da mora Evropska unija osveščati državljane o evropski razsežnosti njihovega državljanstva;

1.7 **ocenjuje** pa, da določeni svežnji programov, kot tisti zvezi s skupnimi vrednotami evropskih državljanov ter pomembnimi dejanji njihove zgodovine, vsebujejo izrazito razsežnost „državljanstva“ in bi jih bilo bolje uvrstiti v program „Državljeni za Evropo“;

1.2 **je prepričan**, da vse večja raznolikost Unije po širitvi na deset novih članic 1. maja 2004 in prihodnji širitvi na nove države zahteva poseben trud pri spodbujanju dejavnega evropskega državljanstva v novih državah članicah, kakor tudi v preostalih petnajstih državah, kjer mora spodbujanje evropskega državljanstva upoštevati kulturno, družbeno in jezikovno različnost, ki jo je prinesla širitev;

1.8 **meni**, da so za izboljšanje državljanskih projektov potrebni ukrepi podpore izmenjavi najboljših praks, ki se izvajajo na lokalni in regionalni ravni;

1.3 **je zaskrbljen** zaradi občutka evropskih državljanov, da so oddaljeni od kraja odločanja Evropske unije in da niso dovolj obveščeni, kar ustvarja nezaupljivost glede političnega razvoja Evropske unije;

1.9 **pozdravlja** prizadevanja Komisije, da se je v sklopu priprave tega predloga široko posvetovala z javnostjo, to posvetovanje pa je doseglo vrhunec na posvetovalnem forumu 3. in 4. februarja 2005, pri katerem je sodeloval tudi Odbor;

1.4 **poudarja** bistveno vlogo lokalnih in regionalnih oblasti pri razvijanju aktivnega evropskega državljanstva;

1.10 **podpira** dejstvo, da se v programu daje prednost partnerstvu med mesti, katerim je namenjena skoraj tretjina sredstev proračuna za ta program;

1.5 **pozdravlja** predlog sklepa o uvedbi akcijskega programa za spodbujanje dejavnega državljanstva, ki mu bo v obdobju 2007-2013 namenjenih 235 milijonov evrov in ki nadaljuje program 2004-2006, glede katerega je v zgoraj navedenem mnenju 170/2003 obžaloval, da mu je bil namenjen le skromen proračun v višini 72 milijonov evrov;

1.11 vendar **ugotavlja**, da finančne perspektive novega programa predvidevajo zmanjšanje števila projektov, ki bi se financirali, in ga **skrbi**, da bi to odvrnilo nosilce projektov;

1.6 **meni**, da je spodbujanje aktivnega državljanstva transverzalna tema, ki jo je treba upoštevati tudi pri drugih ukrepih Evropske unije. Državljanstvo razsežnost morajo vključevati tako programi s področja izobraževanja, kulture in mladine, kakor tudi ukrepi GD Svoboda, varnost, pravičnost v okviru

1.12 **meni**, da je treba ob spoštovanju nacionalnih zakonodaj spodbujati tudi partnerstva med drugimi lokalnimi in regionalnimi oblastmi;

1.13 **ocenjuje**, da so čezmejna območja, ki so v stiku z več nacionalnimi kulturami, tista, kjer razvoj evropske identitete največ obeta, in **spodbuja** razmišljanja, ki so se porodila zlasti v GD Regio, o uvedbi struktur za čezmejno delovanje, v katero bi vključili državljansko razsežnost;

1.14 **odobrava** načelo, da se program odpre za države EFTA, podpisnice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, za države kandidatke, vključene v predpristopno strategijo, ter, v skladu s sklepi Evropskega sveta v Solunu 19. in 20. junija 2003, tudi za države zahodnega Balkana, vendar **obžaluje**, da predlog sklepa ne zajema tudi državljanov Skupnosti, ki živijo izven ozemlja Unije;

1.15 **odobrava** podporo dejavni civilni družbi v Evropi in **vztraja** pri tem, da je njenim projektom treba dati prednost;

1.16 **poudarja** pomen dejavne dolgoročne politike informiranja in razširjanja informacij, za katero meni, da je boljša od sistematičnega organiziranja odmevnih dogodkov, ki nimajo vedno velikega vpliva;

1.17 **pozdravlja** prizadevanja za odstranitev upravnih ovir za upravičence, ob spoštovanju veljavnih finančnih predpisov, ki bi jih lahko še izboljšali;

1.18 **pozdravlja** predvideni proces spremljanja in ocenjevanja in zlasti predvidena tri poročila, leta 2010, 2011 in 2015, vendar **obžaluje**, da do danes ni bila narejena še nobena vmesna ocena triletnega programa 2004-2006.

2. Priporočila Odbora regij

Odbor regij

2.1 **želi**, da bi Evropski parlament in Svet čimprej sprejela ta sklep, s katerim bi zagotovila, da se dejavnosti, ki sedaj potekajo v okviru triletnega programa 2004-2006, ne bi prekinile;

2.2 **vabi** Evropsko komisijo, da v vse svoje predloge, zlasti predloge na področju izobraževanja, kulture, mladine ter varovanja temeljnih pravic, vključni državljansko razsežnost ter da

določene svežnje drugih programov prenese v ta predlog, glede na to, da je njihov glavni cilj spodbujanje državljanstva;

2.3 **meni**, da bi bilo treba zneske, predvidene za spodbujanje dejavnega evropskega državljanstva v novih državah članicah, dvigniti in jim nameniti posebno proračunsko postavko;

2.4 **vztraja**, da bi morala partnerstva med mesti postati pogostejši pojav in **predlaga**, da se še druge lokalne in regionalne oblasti spodbudi k vzpostavljanju partnerstev in vključevanju v že obstoječa partnerstva na njihovem ozemlju, pri čemer naj črpajo iz že prepoznanih najboljših praks;

2.5 **želi**, da se posebna pozornost nameni spodbujanju evropskega državljanstva v čezmejnih območjih;

2.6 **zahteva**, da se začne razmišljati o sredstvih za spodbujanje evropskega državljanstva državljanov Skupnosti, ki živijo izven ozemlja Unije;

2.7 **spodbuja** politiko dolgoročnega informiranja in razširjanja informacij, ki bo usmerjena predvsem v mlade in katere evropski izvor bo jasno prepoznaven;

2.8 **zahteva**, da se prizadevanja za odstranitev upravnih ovir nadaljujejo;

2.9 **želi**, da lokalne in regionalne uprave postanejo nosilci politike informiranja in razširjanja informacij;

2.10 **predlaga**, da se izdela priporočilo, katerega cilj bo spodbujanje izobraževanja o evropskem državljanstvu v šolah in univerzah pod okriljem Evropske komisije, ki bi se ji Odbor pridružil kot predstavnik skupnosti, pristojnih za izobraževanje.

V Bruslju, 17. novembra 2005

Predsednik
Odbora regij
Peter STRAUB